

Kohdunpoisto emättimen kautta laskeuman takia

Opas naisille

1. Mikä on laskeuma?
2. Mitä tarkoittaa emättimen kautta tehtävä kohdunpoisto?
3. Miten kohdunpoisto emättimen kautta suoritetaan?
4. Mitä minun tulee tietää ennen leikkausta?
5. Mitä minun tulee tietää leikkauksen jälkihoidosta?
6. Voiko tulla komplikaatioita?
7. Mikä on onnistumisen todennäköisyys?
8. Milloin voin palata takaisin normaaliin arkeen?

Mikä on laskeuma?

Laskeuma tarkoittaa normaalin tuen menettämistä emättimessä ja/tai kohdussa. Kohdun ja/tai emättimen laskeuma on tavallinen ongelma ja elämänsä aikana jopa 11 % naisista tarvitsee sen hoitoon leikkauksen. Yleensä laskeuma tapahtuu, kun emättimen tai kohdun tukirakenteet heikkenevät vaurioituessaan. Rakenteiden heikentyminen saattaa tapahtua synnytyksen aikana, jatkuvan raskaan nostamisen tai ponnistelun seurauksena esim. ummetukseen, krooniseen yskään, ylipainoon tai ikääntymisen liittyen. Tukirakenteiden kudokset saattaa olla myös perinnöllisesti heikompaa.

Laskeuma saattaa aiheuttaa epämiellyttävää paineen tunnetta emättimessä. Edenneessä laskeumassa kohdunkaula saattaa ulottua emätinaukon suulle.

Mitä tarkoittaa emättimen kautta tehtävä kohdunpoisto?

Toimenpiteessä kohtu poistetaan kirurgisesti emättimen kautta. Toimenpiteen yhteydessä usein korjataan myös virtsarakon ja/tai suolen laskeumia, ja joissain tapauksissa tehdään nauhaleikkaus virtsankarkailuun. Toimenpiteestä ei aiheudu haavoja vatsanpeitteisiin.

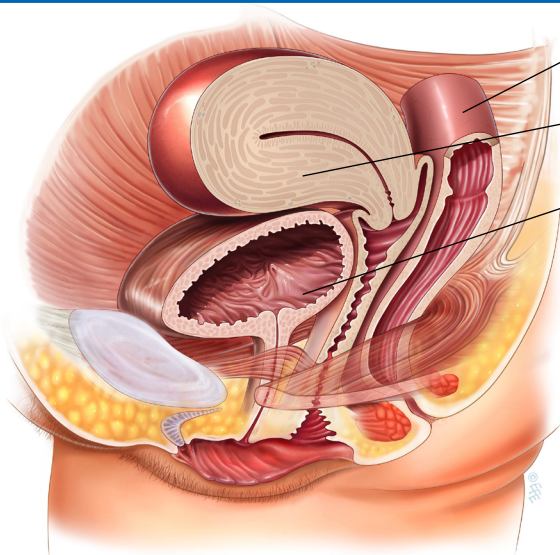
Miten kohdunpoisto emättimen kautta suoritetaan?

Toimenpide suoritetaan sairaalassa selkäydinpuudutuksessa (rauhottavan lääkkeen kanssa tai ilman) tai nukutuksessa. Kohdunkaulan ympärille tehdään viilto, jonka jälkeen kirurgi varovaisesti siirtää suolen ja virtsarakon kohdun tieltä. Kohtuun ja sen vieruskudokseen kulkevat verisuonet suljetaan ja katkaistaan. Kun on varmistettu, ettei verenvuotoa ole, kirurgi poistaa kohdun ja sulkee emättimen yläosan, josta muodostuu emättimen pohja. Usein kirurgi lisää ompeleita emättimen pohjan tueksi leikkauksen aikana joko kohtu-ristiluun välisiin kudokseksiin tai kohdun sivuilla olevien rakenteiden tueksi. Lääkärisi kertoo sinulle, mitä toimenpiteessä tehdään. Munasarjat voidaan poistaa toimenpiteen yhteydessä, jos se on tarpeellista.

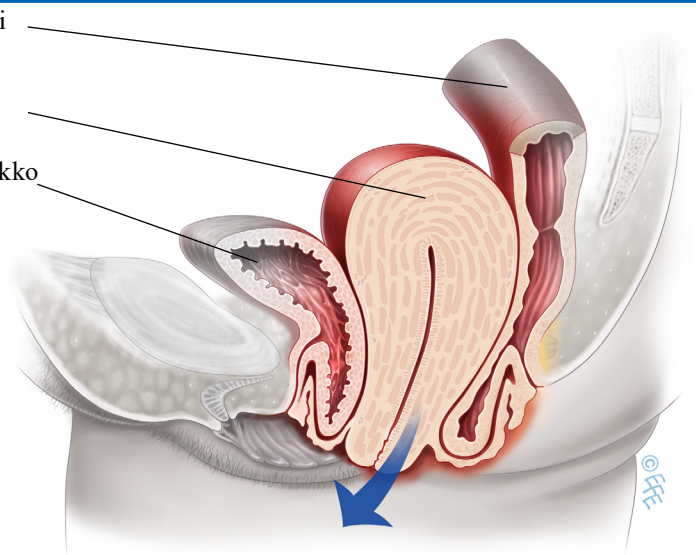
Mitä minun tulee tietää ennen leikkausta?

Sinulta kysytään yleisestä terveydentilastasi, sairauksistasi ja käyttämästäsi lääkityksestä. Ennen toimenpidettä on joskus tarpeellista järjestää lisätutkimuksia (esim. verikoe, EKG, keuhkojen kuvaus). Ennen toimenpidettä saat tietoa sairaalaan pääsystä, sairaalassa olosta, toimenpiteestä sekä ennen ja jälkeen toimenpiteen tarvittavasta hoidosta. Kerro lääkärillesi, mikäli käytät verenohennuslääkitystä, sillä lääkitys voi kasvattaa verenvuodon riskiä tai mustelmien syntyä toimenpiteen aikana tai sen jälkeen. Lääkärisi saattaa pyytää sinua lopettamaan lääkityksen käytön 7-10 päiväksi ennen toimenpidettä. Jotkut kirurgit suosittelevat suolen tyhjennystä ennen toimenpidettä.

Normaali kohtu ja vagina, ei laskeumaa

Kohdunlaskeuma, virtsarakko ja peräsuoli

Mitä minun tulee tietää leikkauksen jälkihoidosta?

Toimenpiteen jälkeen sinulle laitetaan tippa nesteytystä varten ja sinulla voi olla katetri virtsarakossasi. Usein leikkaava lääkäri laittaa myös emätintamponin verivuotoriskin pienentämiseksi. Yleensä nämä poistetaan 24-48 tunnin kuluessa. Syöminen ja juominen onnistuvat useimmiten heti leikkauksen jälkeen. Kipu- ja pahoinvointilääkkeitä annetaan tarvittaessa suonensisäisesti, pistoksena lihakseen tai tablettina.

Liikkuminen toimenpiteen jälkeen on tärkeää komplikaatioriskien, kuten jalkojen veritulppien, vähentämiseksi. Kävely ja kevyet kotityöt ovat sallittuja, mutta raskaiden esineiden (yli 10kg) nostamista ei suositella ensimmäiseen kuuteen viikkoon. Väsymyksen tunne on tavallista leikkauksen jälkeen, joten säännöllinen lepääminen ensimmäisten viikkojen aikana on tärkeää.

Sairaalassa ollaan yleensä 1-3 vuorokautta leikkauksen jälkeen. Vaalea/rusehtava tai verestävä emättimestä vuotava neste on tavallista 4-6 viikkoa leikkauksen jälkeen. Tämä johtuu emättimessä olevista ompeleista. Kun ompeleet sulavat, vuoto yleensä hiljalleen vähenee.

Mikä on onnistumisen todennäköisyys?

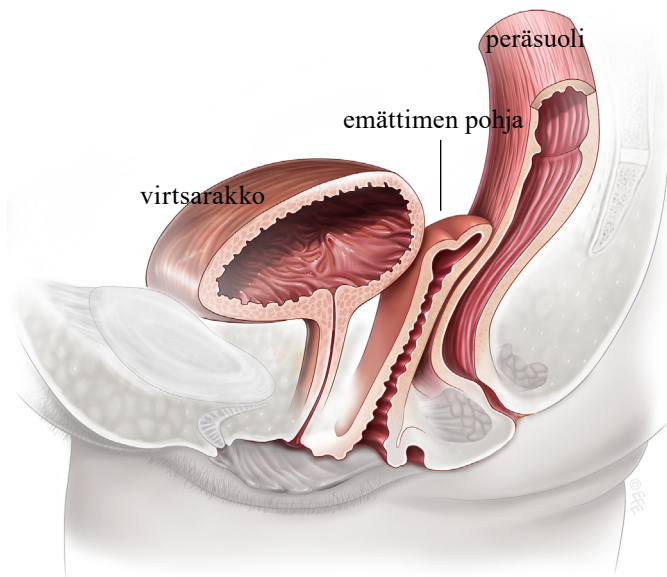
85% naisista, joille tehdään kohdunpoisto emättimen kautta, parantuvat pysyvästi. N. 15 %:lla naisista emättimen laskeuma uusiutuu kuukausien tai vuosien kuluttua ensimmäisestä toimenpiteestä. Onnistumisen todennäköisyyteen vaikuttaa alkuperäisen laskeuman vakavuus.

Voiko tulla komplikaatioita?

Kaikkiin leikkauksiin liittyy komplikaatioriski:

- Ongelmat anestesiassa: nykyaikaisilla lääkeaineilla ja valvontajärjestelmillä anestesiaan liittyvät ongelmat ovat harvinaisia.

Kuva kohdunpoiston jälkeen

- Veritulpat: Minkä tahansa lantion alueen leikkaukseen jälkeen voi kehittyä veritulppa jalkoihin tai keuhkoihin. Sellainen on harvinainen tapahtuma ja riskiä voi pienentää tukisukkien ja verenohennuslääkkeiden avulla.
- Vakava verenmenetys tai verenpurkauma: Verensiirtoa vaativan verenvuodon riski on pieni (0-10%) ja riippuu osin toimenpiteen luonteesta. Noin 10 %:lla naisista kehittyy pieni verenpurkauma emättimen pohjaan, joka yleensä tyhjenee itseksensä 7-10 päivän kuluessa. Joskus tarvitaan kirurginen toimenpide sen tyhjentämiseksi.
- Tulehdukset: Leikkauksen alkaessa annetaan antibioottia ja leikkaus tehdään puhtaasti, mutta tästä huolimatta on pieni riski emätin tai lantion tulehdukselle. Yleensä tulehdus ilmenee epämiellyttävän hajuisena vuotona ja/tai kuumena. 6-20%:lla naisista, joille tehdään emättimen alueen leikkaus, ilmenee virtsatieinfektio. Riski on suurempi, jos on käytetty katetria. Oireisiin kuuluu polttava tai pistävä tunne virtsatessa tai virtsaamistarpeen kasvu. Jos epäilet tulehdusta toimenpiteen jälkeen, ole yhteydessä lääkäriisi.
- Ympäröivien elinten vauriot: 2%:iin toimenpiteistä liittyy vaurioita virtsarakoon, virtsanjohtimeen tai peräsuoleen. Hyvin harvinaisena komplikaationa voi esiintyä myös emättimen fisteli.
- Virtsaamisvaikeudet: Ensimmäisinä leikkauksen jälkeisinä päivinä 10-15%:lla potilaista esiintyy virtsaamisvaikeuksia. Ongelmaa voidaan auttaa katetrihoidolla, kunnes virtsaaminen sujuu helposti.

Milloin voin palata takaisin normaaliin arkeen?

Muutaman viikon päästä leikkauksesta autolla ajaminen ja kevyiden aktiviteettien, kuten lyhyiden kävelyiden, tulisi onnistua. Raskaiden esineiden nostelua ja kovia fyysisiä suorituksia suositellaan välttämään 6 viikkoa toimenpiteen jälkeen, jotta leikkaushaavat saavat parantua rauhassa. Sairaslomaa töistä suositellaan 2-6 viikkoa riippuen sekä leikkaustoimenpiteestä että työn luonteesta.

Seksuaalisiin aktiviteetteihin voidaan yleensä palata turvallisesti 6 viikon kuluttua toimenpiteestä.